

International Journal of Social
Science Research
www.ijssr.net
ijssresearch@gmail.com
ISSN: 2146-8257

Effects of Social Media use on Academic Achievement and Peer Relation in Adolescence

Hatice Kumcağız¹

Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences

Tuncay Yavuz Özdemir²

Firat University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences

Yasin Demir²

Firat University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate the effects of social media use on adolescents' academic achievement and peer relationships. For participant selection, the purposive sampling method was used. To this end, in this qualitative study, adolescents with at least one social media account were reached. The data collected through a semi-structured interview form were analyzed by using content analysis method. The findings revealed that as the time devoted to social media use increased, adolescents' academic achievement decreased and their peer relations were negatively affected. Although this appears to be a negative situation, this finding implies a critical opportunity with the effective use of e-learning environments. It may be more beneficial to give adolescents the opportunity to experience real social experiences rather than virtual social relationships; therefore, they may devote their time for more effective experiences.

Keywords: Use of social media, academic achievement, peer relations

ARTICLE INFO

Received: 13.10.2019

Published online:

31.12.2019

Extended Summary

Purpose

With the increase in access to the internet, the use of social media has become widespread among high school students. Nowadays, adolescents spend more time on social media sites comparing with middle-aged and older users. Specifically, Twitter and MySpace are the most preferred social media sites among adolescents. With the opportunity of interaction offered by social media, the sender can easily switch to the receiver status and vice versa (Kırık,

¹ Corresponding author: Hatice Kumcağız
Assoc. Prof. Dr.

haticek@omu.edu.tr

0362 312-1919 / 5376

<https://orcid.org/0000-0002-0165-3535>

² tyozdemir@firat.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-5361-7261>

³ yasindemir@firat.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-2456-1449>

2012). In this context, it is considered that adolescents may be exposed to negative contents and are likely to be affected by social media use in the absence of parental and / or teacher supervision (Çiftçi, 2018).

Adolescents' number, duration and intensity of the communication with each other through social media is increasing day by day. Although appropriate use of social media and the internet provides benefits to adolescents in their educational, personal, and social lives, misuse or overuse can adversely affect adolescents' personal and academic life and interpersonal relationships (Akar, 2016). Another negative aspect of communication through social media is that, unlike socialization, isolation and loneliness occur in individuals (Okumuş, 2018). This study examines the adolescents' perspective towards the effects of social media use on their socialization and academic achievement.

Method

This study was carried out in the phenomenology pattern which is one of the qualitative research paradigms and purposeful sampling method was implemented for the selection of participants. The participants (135 female and 123 male) had at least one social media account and were in secondary education. The participation in the study was voluntary based. Descriptive analysis results revealed that the participants had one to eleven social media accounts and spent about 17 hours in average on social media sites weekly. In order to examine the association between social media use and adolescents' socialization and academic life, semi-structured interview questions were developed. These questions were reviewed by experts. The obtained data was transferred into electronic format and it was analyzed through content analysis method.

Results

In terms of the association between adolescents' social media use and academic achievement, among the participants, 122 of them indicated that they would be more successful if they did not use social media. On the other hand, 74 participants stated that their academic achievement did not change if they stopped using social media. Remarkably, 23 expressed that if they did not use social media, their academic achievement would decrease.

Within the scope of the research, it was aimed to determine how friendship relations would occur if the participants did not use social media. According to the results, while 109 participants stated better friendship relations, 69 participants stated that their relations would be worse. Also, 80 participants believed that there would be no change in their relations in the case of not using social media for communication.

Conclusion and implications

In this study, the opinions of adolescents about the effect of social media use on academic achievement and friendship relationships were examined. According to the findings, it was concluded that use of social media negatively affected academic achievement and friend relations in adolescents.

According to the research findings, 109 participants stated that if they did not use social media, their relationships with friends would be better. The average weekly social media usage time of these participants was approximately 18 hours. In the literature, it is stated that the use of internet is an important factor in adapting to the social environment for secondary school students. Specifically, those students use the internet to spend their free time rather than conducting research for their classes and, therefore, they have problems in their social relations

(Duman, 2008). In other words, although it is thought that social media has an important role in socialization, it actually causes the opposite effect in individuals. Friendships and emotional exchanges established in the virtual world create conflicts among individuals in our society where customs, traditions and customs are of great importance (Özen & Korukçu-Sarıcı, 2010).

In conclusion, today, social media sites are widely used among adolescents as a means of acquiring information, receiving academic support, communication, sharing, and socialization. Despite of its benefits, social media usage has negative effects on individuals as well in terms of academic achievement and socialization. According to the results of this study;

- Awareness studies may be conducted for adolescents and parents about the conscious use of social media intertwined with education.
- It may be more useful to give adolescents the opportunity to experience real social experiences rather than virtual social relationships. In this context, parents and teachers may organize social and cultural activities in order to enable adolescents to mingle with their friends and spend time together.
- The fact that adolescents spend more time on the internet may be turned into an opportunity with the effective use of e-learning environments.

Ergenlerde Sosyal Medya Kullanımının Akademik Başarı ve Arkadaşlık İlişkilerine Etkisi

Hatice Kumcağız¹

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Tuncay Yavuz Özdemir²

Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

Yasin Demir²

Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

ÖZET

MAKALE BİLGİSİ

Bu çalışmada ergenlerde sosyal medya kullanımının onların akademik başarılarına ve arkadaşlık ilişkilerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda en az bir sosyal medya hesabı kullandığını belirten ergenlere ulaşılmıştır. Araştırma nitel araştırma paradigmaları çerçevesinde yürütülmüş olup, katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada katılımcıların sosyal medya kullanım sürelerinin artmasıyla derslerindeki başarılarında düşüş olduğu ve derslerinde arkadaşlık ilişkilerinin olumsuz yönde etkilendiği tespit edilmiştir. Çalışma grubunda yer alan katılımcıların sosyal medya kullanım süreleri göz önüne alındığında bu durum, e-öğrenme ortamlarının efektif kullanımı ile bir fırsata dönüştürülebilir. Ergenlere sanal sosyal ilişkiler yerine gerçek sosyal deneyimler yaşamalarına fırsat verilmesi daha yararlı olabilir.

Alınma

Tarihi:13.10.2019

Çevrimiçi yayınlanma

tarihi: 31.12.2019

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya kullanımı, akademik başarı, akran ilişkileri

Giriş

İnsan yaşamı boyunca diğer birçok farklı insanla iletişim kuran sosyal bir varlıktır. Birey bu iletişimi kurup ve geliştirirken farklı iletişim araçlarından faydalanmaktadır (Söner & Yılmaz, 2018). Bu iletişim araçları toplumun istek ve ihtiyaçlarına göre bir değişim ve dönüşüm geçirmektedir. Bu değişimler neticesinde bireylerin hayatına sosyal medya kavramı girmiştir (Bekdemir & Tağrikulu, 2018). Sosyal medya, ortak bir amaç doğrultusunda bireylerin düşüncelerini paylaşmalarını ve birbirleriyle etkileşime girmelerini kolaylaştıran, internet üzerinden bir topluluk oluşumu olarak ifade edilmektedir (Preeti, 2009). Sosyal medya, internet teknolojilerini kullanarak çevrimiçi iletişim kurmayı, bilgi paylaşmayı ve içerik üretmeyi sağlayan bir sosyal ağ platformudur (Kirtiş & Karahan, 2011). Milenyum çağı ile birlikte

¹ Corresponding author: Hatice Kumcağız

Assoc. Prof. Dr.

haticek@omu.edu.tr

0362 312-1919 / 5376

<https://orcid.org/0000-0002-0165-3535>

² tyozdemir@firat.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-5361-7261>

³ yasindemir@firat.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0002-2456-1449>

insanın hayatına giren sosyal medya, gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerdeki bireylerin hemen hepsi tarafından çok kolay bir şekilde kabullenilmiş bir mecradır. Bu sosyal ağa ulaşmak oldukça basittir. Yaşları fark etmeksizin her birey, gündemi, sosyal ağları ve herhangi teknolojik bir cihazın takibini kolaylıkla internet üzerinden yapabilmektedir (Gülçay, 2016). Bu açıklamalardan yola çıkarak, sosyal medyanın önemli bir iletişim aracı olduğu söylenebilir.

Son yıllarda hızla yaygınlaşan sosyal medya kullanımı, günümüzde insanların rutinleri arasına girmiş ve kullanan insan sayısının devamlı bir artış gösterdiği bir araçlar bütünü durumuna gelmiştir. Sosyal medya; kişilerin kendilerini ifade ettikleri ve başka kullanıcılarla etkileşim halinde olduğu yeni bir sanal medyadır. Yeni iletişim araçlarının gelişim göstermesi ve bunlara olan ilginin artışıyla birlikte sosyal medya kullanımı her geçen gün daha da artmaktadır. Akıllı telefon kullanımının yaygınlaşmasıyla sosyal medyaya erişim son derece kolay hale gelmiştir (Güleç, 2018). Bireyler açısından düşünüldüğünde internetin sadece bir iletişim kanalı olmadığı, aynı zamanda alışveriş yapmaya, çalışmaya, eğlence vb. çevrimiçi faaliyetleri gerçekleştirmede önemli bir mecra olduğu yadsınamaz bir geçektir. İnternetin bireylere sunduğu tüm bu olanaklar, internet ve sosyal medyanın kullanımının gerek dünyada ve gerekse Türkiye’de hızlı bir biçimde artmasını beraberinde getirmiştir (Arslan-Cansever, 2009; Bozkur & Gündoğdu, 2017). Dünya internet, sosyal medya ve mobil kullanım istatistiklerine göre 2018 yılının ikinci çeyreğinde dünya nüfusunun %54’ünün internet kullanıcısı olduğu, %43’ünün sosyal medya kullandığı, %66’sının mobil kullanıcı olduğu belirtilmektedir (Dijital Dünya Raporu, 2018). Türkiye internet kullanım ve sosyal medya istatistiklerine göre 82,4 milyon nüfusa sahip Türkiye’de nüfusun %72’sini oluşturan 59.36 milyon internet kullanıcısı, %63’ünü oluşturan 52 milyon aktif sosyal medya kullanıcısı, %53’ünü oluşturan 44 milyon aktif mobil sosyal medya kullanıcısı olduğu belirtilmektedir (Dijital Türkiye Raporu, 2019). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hane halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması istatistiklerine göre 16-24 yaş grubundaki bireylerin interneti kullanım oranları 2017 yılında %87.2 iken 2018 yılında %90.7 olduğu görülmektedir (TÜİK, 2019). Bu verilerden de anlaşılacağı üzere dünyada ve Türkiye ‘de internet ve sosyal medya kullanım oranlarında yoğun bir artış olduğu görülmektedir.

Sosyal medyanın sosyal paylaşım siteleri ve sosyal medya sayfaları olmak üzere iki temel türü bulunmaktadır. Sosyal paylaşım siteleri ilk olarak geliştirilen türdür. En yaygın olarak kullanılan sosyal paylaşım siteleri MySpace, Facebook, Instagram, Twitter, Youtube, Windows Live Space paylaşım siteleri Dünya’da ve Türkiye’de çok sayıda insan tarafından uzun süre kullanılmaktadır (Kuşay, 2013). Sosyal paylaşım sitelerinin temel amacı diğer insanlar ile iletişim kurmaktır ve bundan dolayı insanlar kişisel profillerini oluşturmaktadır (Çiftçi, 2018). Sosyal medya sayesinde bireyler sanal olarak aynı platformda bir araya gelerek sosyalleşmektedirler. Sosyal medya, etkilerini ilk önce bireyler üzerinde göstermeye başlar daha sonra psikolojisi ve davranışları değişen bireyler, toplumun sosyolojik, psikolojik ve kültürel özelliklerinde de değişmelere neden olmaktadır (Kirschenbaum, 2004). Sosyal medya, bilinçli şekilde kullanıldığında birçok faydasının olduğunu söylemekte mümkündür. Bireylerin kendilerini ifade edebilme ve yeteneklerini rahatlıkla sergileyebilmeleri açısından sosyal medyanın olumlu etkileri de bulunmaktadır (Okumuş, 2018). Sosyal medya, ergenlerin proje ve ev ödevlerini hazırlama aşamasında yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda yetersiz olduğu konularda öğretmeninden yardım almak için iletişime geçebilmesine imkân sağlamaktadır (Şendağ & Odabaşı, 2006; Karademir & Alper 2011).

İnternete erişim imkânının artmasıyla sosyal medya kullanımı lise öğrencileri arasında da yaygınlaşmıştır. Günümüzde ergenler orta yaş ve üzeri kullanıcılara oranla internette ve internet uzantısı sosyal paylaşım ağlarında daha fazla vakit geçirmekte ve yer almaktadır. Facebook’un başını çektiği sosyal paylaşım ağları özellikle ergenler arasında giderek önem kazanmaya başlamış, Twitter ve Myspace gibi ortamlar ergenler tarafından daha çok tercih

edilir olmuştur. Sosyal medyanın kullanıcılarına sunduğu etkileşim imkânı ile birlikte kaynak, alıcı durumuna, alıcı da kaynak durumuna rahatlıkla geçebilmektedir (Kırık, 2012). Bu bağlamda sosyal medya kullanımlarında ebeveyn ve/veya öğretmen denetimi olmadığı durumlarda ergenlerin olumsuz içeriklerle karşılaşması ve bu içeriklerden etkilenme olasılığının yüksek olduğu düşünülmektedir (Çiftçi, 2018). Ergenlerin sosyal medya aracılığıyla birbirleri ile kurdukları iletişimin sayısı, süresi ve yoğunluğu her geçen gün artmaktadır. Sosyal medyanın ve internetin doğru ve sağlıklı kullanımı ergenlere eğitsel, kişisel, sosyal alanlarda yarar sağlarken, yanlış ya da aşırı kullanımı ergenlerin kişisel ve akademik hayatlarını, kişilerarası ilişkilerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Akar, 2016). Bilindiği gibi kitap okumak ve yazı yazmak insanın beyin gücünü geliştiren önemli unsurlardır. Ancak ne yazık ki internetin ve sosyal medyanın etkisiyle okuma ve yazma alışkanlığı günümüz gençliğinde hızlı bir şekilde kaybolmaktadır (Yavuzer, 2005). Aynı zamanda bireyler arasında yaygın olarak kullanılan sosyal medya iletişiminin olumsuz diğer bir yönü sosyalleşmenin aksine, kişilerde yabancılaşma ve yalnızlık olgusunu ortaya çıkarmasıdır. Yüz yüze iletişimin azalması ve sanal ağlar üzerinden birbirini sürekli gören insanların konuşmak için zaman ayırmamaları, sosyal medya üzerinden sürekli haberleşme sağlıyormuş gibi gözükseler de geniş açıdan bakıldığında bireylerin hayatlarındaki olumsuz etkileri gözlemlenebilmektedir (Okumuş, 2018). Farklı bir bakış açısıyla, sosyal medyanın yoğun bir şekilde kullanımı bireylerde; gözlerde yanma, boyun kaslarında ağrı ve sertleşme, beden duruşunda bozukluk, elde uyuşukluk ve halsizlik gibi fiziksel şikâyetlere; akademik başarıda düşüş, kişisel, aile ve okul sorunları, zamanı idare etmede başarısızlık, uyku bozuklukları, yemek yememe, aktivitelerde azalma ve internet arkadaşları dışında izolasyon gibi sosyal alanda görülebilen şikâyetlere neden olmaktadır (Yeşilay, 2017). Günümüzde sosyal medya, ergenlerin sosyalleşme, paylaşım, iletişim, akademik anlamda destek gibi birçok konudaki ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Bu nedenle sosyal medyanın ergenlerin dersleri ve arkadaş ilişkilerine yönelik etkisine ilişkin görüşlerinin incelenmesi hem sosyal medyanın arkadaş ilişkilerinde ve akademik anlamda etkili bir biçimde kullanılması hem de bu konudaki olası zararlarının önüne geçilmesi konusunda önem arz etmektedir. Bu çalışmada sosyal medyanın ergenlerin arkadaş ilişkileri ve dersleri üzerindeki etkisine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Model

Bu çalışma nitel araştırma paradigmalarından biri olan olgubilim deseninde yürütülmüştür. Olgubilim deseni; bireylerin tam olarak yabancı olmadıkları olguları (Yıldırım & Şimşek, 2013: 72) çalışma grubunun deneyimleri açısından tanımlamaya çalışır (Christensen, Johnson, & Turner, 2015). Temel amaç; olguların varlığının ve özünün kavranmasıdır (Mayring, 2011).

Çalışma Grubu

Araştırmanın amacına uygun olacak şekilde amaçlı örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Amaçlı örnekleme yönteminde önceden belirlenen kriterleri sağlayan durumlar incelenir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çalışmada; katılımcıların en az bir sosyal medya hesabı kullanıyor olmaları, ortaöğretim kurumunda öğrenimlerine devam ediyor olmaları ve görüşlerini ifade etmeye gönüllü olmaları, araştırmacılar tarafından belirlenen kriterlerdir.

Çalışma grubunda Türkiye'nin Doğu bölgesindeki bir ilde öğrenimlerine devam eden 135 kız, 123 erkek olmak üzere 258 katılımcı yer almaktadır. Katılımcıların 95'i dokuzuncu sınıf, 103'ü 10. Sınıf ve 60'ı 11. Sınıfta öğrenimlerine devam etmektedir. Çalışma grubunda yer alan katılımcıların sahip oldukları sosyal medya hesap sayıları bir ile 11 arası da değişmektedir. Katılımcılar sosyal medya hesap kullanımı için haftalık ortalama 17 saat zaman

ayırmaktadırlar.

Veri Toplama Aracı

Araştırmacılar tarafından katılımcıların sosyal medya kullanımının derslerine ve akran ilişkilerine etkisinin olup olmadığı ve bir etkisi varsa bu etkinin neler olacağını ortaya koyabilmek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşme sorularının araştırma amaçlarına ve nitel araştırma paradigmalarına uygunluğunun değerlendirilmesi için uzman görüşüne başvurulmuştur. Alınan dönütler eşliğinde görüşme sorularına son şekli verilerek uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmelerde; katılımcıların dünyaya ilişkin algılarının kendi ifadeleri ile anlatılması istenir (Merriam, 2013).

Bu araştırmanın verileri:

- ✓ Eğer sosyal medya kullanmıyor olsaydım ben derslerimde ...
- ✓ Eğer sosyal medya kullanmıyor olsaydım ben arkadaşlarımla ...

Katılımcıların yukarıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri yazılı olarak tamamlaması sonucunda toplanmıştır.

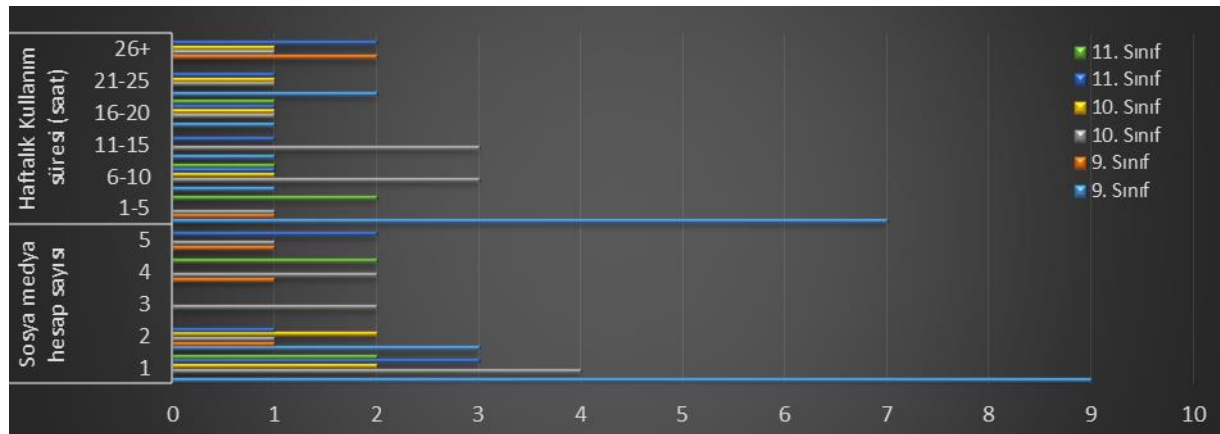
Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, nitel araştırma paradigmalarından içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde toplanan verilerin açıklanmasına yönelik kavramlara ulaşılması amaçlanır. Betimsel yaklaşımla fark edilemeyen bir takım kavram ve temaların keşfedilmesi içerik analizinde mümkündür (Merriam, 2013). Birbirine benzer verilerin belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek bunların anlaşılır bir şekilde sunulmasını sağlamak tercih edilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013).

Bulgular

Bu çalışma sosyal medya kullanımı bağlamında iki temel araştırma problemi üzerine inşa edilmiştir. Bunlardan ilki katılımcıların sosyal medya kullanmamaları durumunda ders başarılarının nasıl olacağı yönündeki görüşlerinin belirlenmesidir. Katılımcı görüşleri incelendiğinde sosyal medya kullanmamaları durumunda ders başarılarının nasıl olacağını dair görüşleri beş farklı kategoride toplandığı görülmektedir.

39 farklı katılımcı sosyal medya kullanmamaları durumunda daha başarılı olabileceklerini belirtmişlerdir. Bu grupta yer alan katılımcıların demografik özelliklerine aşağıda yer verilmiştir:

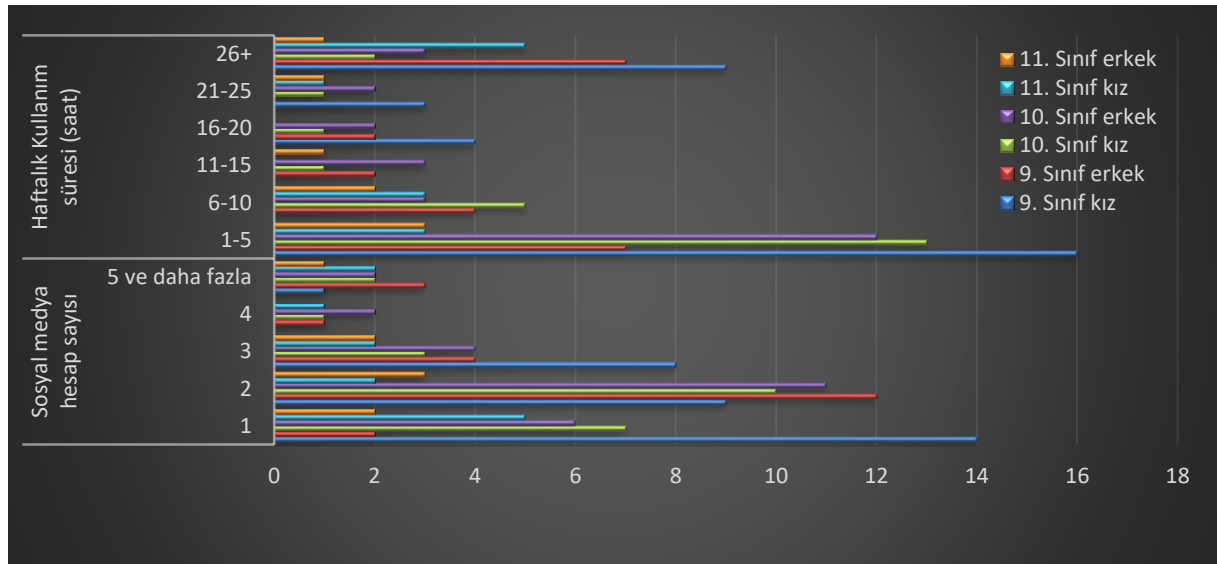

Grafik 1. Daha başarılı olma ihtimalini olacağını belirten katılımcıların demografik özellikleri

Bu grupta yer alan katılımcıların 11'i erkek, 28'i kız öğrenci, 15 katılımcı 9. Sınıf, 14 katılımcı 10. Sınıf ve 10 katılımcı 11. Sınıfta öğrenimlerine devam etmektedir. Sadece üç katılımcı akıllı telefona sahip olmadığı ifade etmiştir. 20 katılımcı bir, sekiz katılımcı iki, iki katılımcı üç, beş katılımcı dört ve dört katılımcı beş farklı sosyal medya hesabına sahip

olduklarını ve bu hesapları aktif bir şekilde kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların sosyal medya ile geçirdikleri sürelerin haftalık ortalamaları şu şekildedir. 11 katılımcı 1-5 saat, dört katılımcı 6-10 saat, altı katılımcı 11-15 saat, beş katılımcı 16-20 saat, beş katılımcı 21-25 saat ve sekiz katılımcı haftalık ortalama 26 saatin üzerindedir. Örneğin beş farklı sosyal medya hesabını aktif olarak kullandığını belirten bir katılımcı; 11. Sınıfta eğitimine devam eden kız öğrenci ve haftalık ortalama 72 saat sosyal medya kullanımına vakit ayırdığını belirtmiştir. Sosyal medya kullanımına dair dikkat çekici bir diğer bulgu, 11. Sınıfta eğitimine devam kız öğrenci iki farklı sosyal medya hesabını, haftalık ortalama 80 saat vakit ayırarak kullandığını belirtmiştir. Bir diğer 9. Sınıfta öğrenimine devam kız öğrenci dört farklı sosyal medya hesabı için haftalık ortalama 50 saat vakit ayırdığını belirtmiştir. Bu grubun sosyal medya hesaplarına ayırdıkları haftalık ortalama sürenin yaklaşık 19 saat olduğu belirlenmiştir. Bu grupta yer alan katılımcılardan 35 katılımcı günlük ve 4 katılımcı haftada birkaç kez sosyal medya hesaplarını kullandıklarını belirtmişlerdir.

Sosyal medya kullanmamaları durumunda daha fazla başarılı olacağını net bir şekilde ifade eden katılımcı sayısı 122'dir. Katılımcıların demografik özellikleri ve sosyal medya hesap kullanımına ilişkin bilgiler grafik 2'de gösterilmiştir:

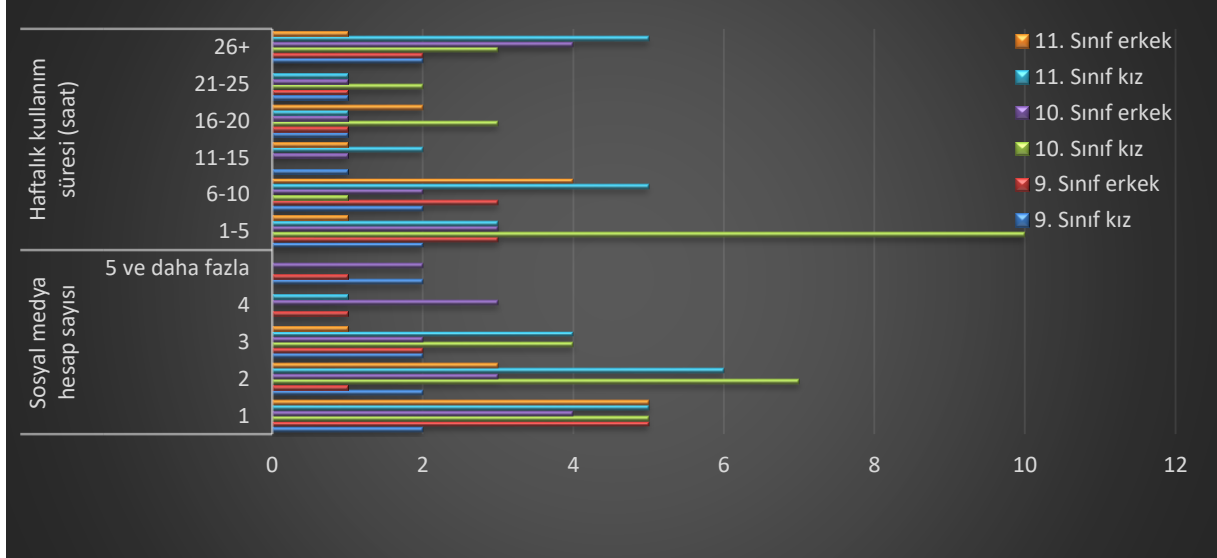

Grafik 2. Daha başarılı olacağını net bir şekilde belirten katılımcıların demografik özellikleri

Bu grupta 55 erkek, 67 kız öğrenci yer almaktadır. 54 katılımcı 9. Sınıf, 48 katılımcı 10. Sınıf ve 20 katılımcı 11. Sınıfta öğrenimlerine devam etmektedir. 97 katılımcı akıllı telefona sahip iken, 25 katılımcı akıllı telefona sahip olmadıklarını belirtmişlerdir. Bu grupta yer alan katılımcılardan 36 katılımcı bir, 47 katılımcı iki, 23 katılımcı üç, beş katılımcı dört, 11 katılımcı beş ve daha fazla sosyal medya hesabını aktif bir şekilde kullandığını belirtmiştir. 54 katılımcı haftalık ortalama 1-5 saat, 17 katılımcı haftalık ortalama 6-10 saat, yedi katılımcı haftalık ortalama 11-15 saat, dokuz katılımcı haftalık ortalama 16-20 saat, sekiz katılımcı haftalık ortalama 21-25 saat, 27 katılımcı haftalık ortalama 26 saatin üzerinde sosyal medya kullanımına zaman ayırdığını belirtmişlerdir. Bu grubun sosyal medya hesaplarına ayırdıkları haftalık ortalama sürenin yaklaşık 16 saat olduğu belirlenmiştir. Son olarak 86 katılımcı sosyal medya hesaplarını günlük, 32 katılımcı haftada birkaç kez ve sadece dört katılımcı ayda birkaç kez sosyal medya hesaplarını kullandığını belirlenmiştir. Bu grupta yer alan 9. Sınıfta öğrenimlerine üç kız öğrenci haftalık ortalama 70, 80 ve 84'er saat sosyal medya hesaplarını kullanmak için vakit ayırdıklarını belirtmiş olmaları dikkat çekicidir. Bu üç kullanıcının da birer sosyal medya hesabına sahip oldukları ifade edilmiştir. Katılımcıların sahip olunan sosyal medya hesap sayısı

arttıkça sosyal medya kullanımı için ayrılan zamanın artması beklenirken, bu grupta yer alan katılımcılar için bu durumun geçerli olmadığı belirlenmiştir. Örneğin sekiz farklı sosyal medya hesabını aktif olarak kullandığını ifade eden katılımcı 11. Sınıfta öğrenimine devam eden kız öğrencidir ve sosyal medya hesabı kullanımına haftalık ortalama 26 saat zaman ayırdığını belirtmiştir.

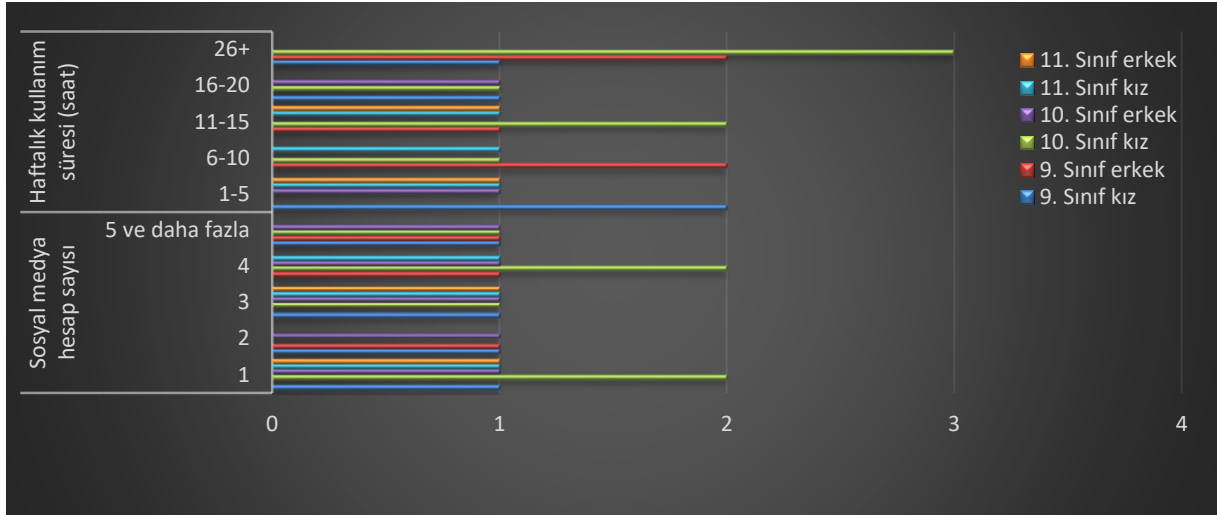
Görüşleri alınan 74 katılımcı sosyal medya kullanmamaları durumunda derslerinde ki başarılarının değişmeyeceğini belirtmişlerdir. Bu yönde görüş bildiren katılımcıların demografik özellikleri ve sosyal medya hesap kullanımına ilişkin bilgileri grafik 3'te yer almaktadır:

Grafik 3. Ders başarılarında bir değişimin olmayacağını belirten katılımcıların demografik özellikleri

Bu yönde görüş bildiren katılımcılardan 42 tanesi erkek, 32 tanesi kız öğrencidir. Bu katılımcılardan 9. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 19, 10. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 30 ve 11. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 25 katılımcı bulunmaktadır. 64 katılımcı akıllı telefona sahip iken, 10 katılımcının akıllı telefona sahip olmadığı belirlenmiştir. Bu grupta yer alan katılımcılardan 26 katılımcı sadece bir, 22 katılımcı iki, 15 katılımcı üç, beş katılımcı dört, üç katılımcı beş, birer katılımcı yedi, sekiz ve 11 farklı sosyal medya hesabını aktif bir şekilde kullandıklarını ifade etmişlerdir. 48 katılımcı sosyal medya hesaplarını günlük, 23 katılımcı haftada birkaç kez ve üç katılımcı ayda birkaç kez kullandıklarını belirtmişlerdir. 22 katılımcı haftalık ortalama 1-5 saat, 17 katılımcı haftalık 6-10 saat, beş katılımcı 11-15 saat, yedi katılımcı 16-20 saat, altı katılımcı 21-25 saat ve 13 katılımcı 26 saat ve üzerinde kullandıkları belirlenmişlerdir. Aynı zamanda bu grupta yer alan 48 katılımcı sosyal medya hesaplarını günlük, 23 katılımcı haftada birkaç kez ve üç öğrenci ayda birkaç kez kullandığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde bu grupta bulunan katılımcılardan bir sosyal medya hesabına sahip olan katılımcı haftalık ortalama 85 saat, üç sosyal medya hesabına sahip olan iki farklı katılımcı haftalık ortalama 60 saat, 11 sosyal medya hesabına sahip olduğunu belirten bir katılımcı haftalık ortalama 56 saat vakit geçirdiklerini belirtmişlerdir. Bu grubun sosyal medya hesaplarına ayırdıkları haftalık ortalama sürenin yaklaşık 17 saat olduğu belirlenmiştir.

23 katılımcı sosyal medya kullanmamaları durumunda derslerinde ki başarılarının azalacağını belirtmişlerdir. Bu grupta yer alan katılımcıların bilgileri aşağıda yer almaktadır:

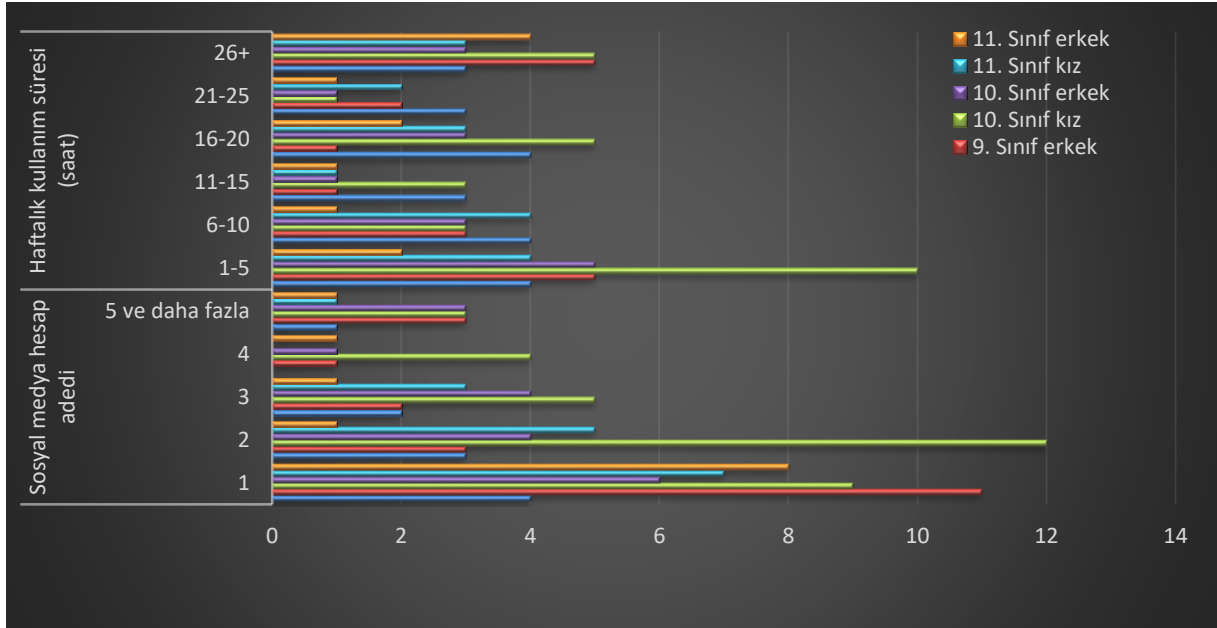

Grafik 4. Ders başarılarında azalmanın olacağını belirten katılımcıların demografik özellikleri

Bu yönde görüş bildiren katılımcılardan 10 tanesi kız öğrenci, 13 tanesi erkektir. Bu katılımcılardan 9. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 7, 10. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 11 ve 11. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 15 katılımcı bulunmaktadır. 20 katılımcı akıllı telefona sahip iken, üç katılımcının akıllı telefona sahip olmadığı belirlenmiştir. Bu grupta yer alan katılımcılardan altı katılımcı sadece bir, üç katılımcı iki, beş katılımcı üç, beş katılımcı 5, üç katılımcı üç ve bir katılımcının yedi farklı sosyal medya hesabını aktif bir şekilde kullandıklarını ifade etmişlerdir. 19 katılımcı sosyal medya hesaplarını günlük, üç katılımcı haftada birkaç kez ve bir katılımcı ayda birkaç kez kullandıklarını belirtmişlerdir. Beş katılımcı haftalık ortalama 1-5 saat, dört katılımcı haftalık 6-10 saat, beş katılımcı 11-15 saat, üç katılımcı 16-20 saat, altı katılımcı 26 saat ve üzerinde kullandıklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda bu grupta yer alan 19 katılımcı sosyal medya hesaplarını günlük, üç katılımcı haftada birkaç kez ve bir katılımcı ayda birkaç kez kullandığını belirtmişlerdir. Benzer şekilde bu grupta bulunan katılımcılardan yedi sosyal medya hesabına sahip olan katılımcı haftalık ortalama 60 saat, dört sosyal medya hesabına sahip olan iki farklı katılımcı haftalık ortalama 56 saat, beş sosyal medya hesabına sahip olduğunu belirten bir katılımcı haftalık ortalama 40 saat vakit geçirdiklerini belirtmişlerdir. Bu grubun sosyal medya hesaplarına ayırdıkları haftalık ortalama sürenin yaklaşık 20 saat olduğu belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında katılımcıların sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin nasıl olacağı belirlenmeye çalışılmıştır. Katılımcı görüşlerinin analizi ile 109 katılımcı sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin daha iyi olacağını, 69 katılımcı arkadaşlık ilişkilerinin daha kötü olacağını belirtmişken, 80 katılımcı arkadaşlık ilişkilerinde herhangi bir değişimin olmayacağını ifade etmiştir.

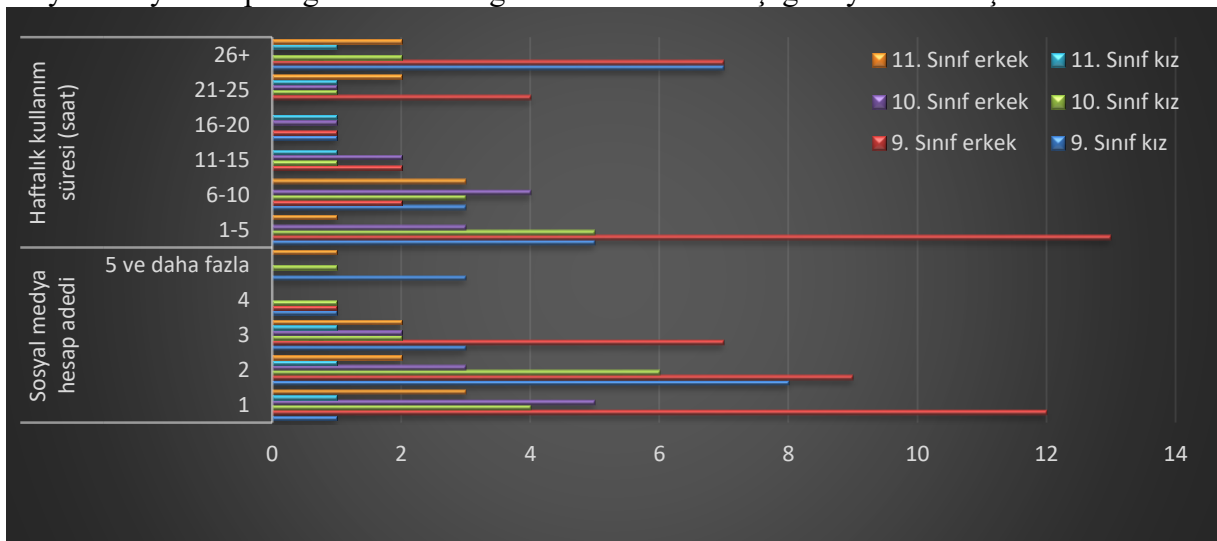
Arkadaşlık ilişkilerinin daha iyi olacağını belirten 50 erkek ve 59 kız öğrenci olmak üzere toplam 109 katılımcı bulunmaktadır. Katılımcıların kişisel bilgilerine Grafik 5'te yer verilmiştir:

Grafik 5. Sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin daha iyi olacağını belirten katılımcıların demografik özellikleri

Bu yönde görüş bildiren katılımcılardan 30 katılımcı 9. Sınıf, 51 katılımcı 10. Sınıf ve 28 katılımcı 11. Sınıfta öğrenimlerine devam etmektedir. 107 katılımcıdan 14 katılımcı akıllı telefona sahip olmadığını belirtmişlerdir. Bu grupta yer alan 45 katılımcı bir, 28 katılımcı iki, 17 katılımcı üç, yedi katılımcı dört, 12 katılımcı beş ve daha fazla sayıda sosyal medya hesabını aktif bir şekilde kullandıkları belirlenmiştir. 89 katılımcı sosyal medya hesaplarını günlük, 17 katılımcı haftada birkaç kez ve üç katılımcı ayda birkaç kez sosyal medya hesaplarını kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu grupta yer alan katılımcıların sosyal medya hesaplarını kullanım süreleri haftalık ortalamaları şu şekildedir. 30 katılımcı haftalık ortalama 1-5 saat, 18 katılımcı 6-10 saat, 10 katılımcı 11-15 saat, 18 katılımcı 16-20 saat, 10 katılımcı 21-25 saat ve 23 katılımcı 26 saat ve üzerinde sosyal medya hesaplarını kullandıkları belirlenmiştir. 109 katılımcının haftalık ortalama sosyal medya hesabı kullanım süresi yaklaşık 18 saattir.

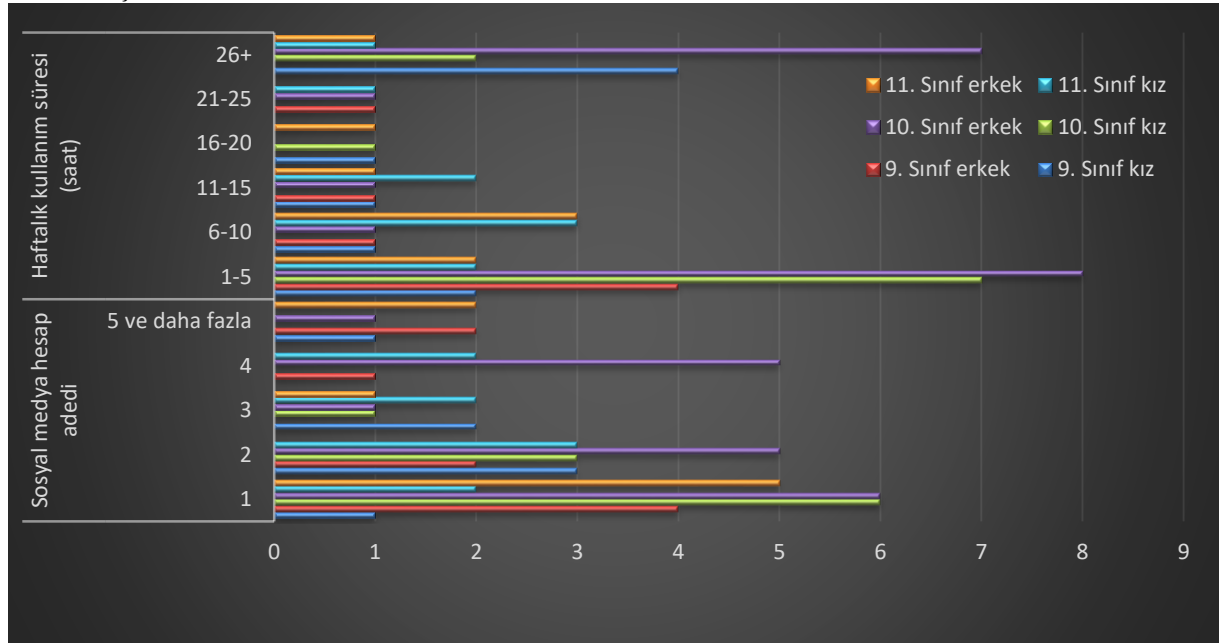
33 kız öğrenci ve 47 erkek öğrenci olmak üzere toplam 80 katılımcı sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin değişmeyeceğini belirtmiştir. Katılımcıların sosyal medya hesap bilgileri ile demografik özelliklerine aşağıda yer verilmiştir:

Grafik 6. Sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin değişmeyeceğini belirten katılımcıların demografik özellikleri

Bu yönde görüş bildiren katılımcılardan 9. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 45, 10. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 24 ve 11. Sınıfta öğrenimlerine devam eden 11 katılımcı bulunmaktadır. 14 katılımcı akıllı telefona sahip olmadıklarını belirtmiştir. Bu grupta yer katılımcıların aktif bir şekilde kullandıkları sosyal medya hesap sayısı şu şekildedir: 26 katılımcı bir, 29 katılımcı iki, 17 katılımcı üç, üç katılımcı dört, beş katılımcı beş ve daha fazla sayıda sosyal medya hesabını aktif bir şekilde kullanmaktadır. 56 katılımcı sosyal medya hesaplarını her gün, 22 katılımcı haftada birkaç kez ve iki katılımcı ise ayda birkaç kez kullandıklarını belirtmişlerdir. 27 katılımcı sosyal medya hesaplarına haftalık ortalama 1-5 saat, 15 katılımcı 6-10 saat, altı katılımcı 11-15 saat, dört katılımcı 16-20 saat, dokuz katılımcı 21-25 saat ve 19 katılımcı 26 saat ve üzerinde vakit ayırdıklarını ifade etmişlerdir. Bu grupta yer alan katılımcıların sosyal medya hesaplarını haftalık ortalama yaklaşık 14 saat kullandıkları belirlenmiştir.

Araştırma bulgularından dikkat çekici olan 69 katılımcının sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin kötüye gideceği şeklinde özetlenebilecek katılımcı görüşleridir. Bu yönde görüş bildiren katılımcıların kişisel bilgileri aşağıda sunulmuştur:

Grafik 7. Sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin daha kötü olacağını belirten katılımcıların demografik özellikleri

37 erkek ve 32 kız öğrenciden 19 katılımcı 9. Sınıfta, 30 katılımcı 10. Sınıfta ve 20 katılımcı 11. Sınıfta öğrenimlerine devam etmektedir. 10 katılımcı akıllı telefona sahip olmadıklarını belirtmişken, 32 katılımcı bir, 16 katılımcı iki, yedi katılımcı üç, sekiz katılımcı dört, altı katılımcı beş ve daha fazla sayıda sosyal medya hesabını aktif bir şekilde kullandıklarını beyan etmişlerdir. Sosyal medya hesaplarını her gün kullandığını ifade eden katılımcı sayısı 57, haftada birkaç kez kullandığını ifade eden katılımcı sayısı 10 ve ayda birkaç kez kullandığını ifade eden katılımcı sayısı iki kişidir. Bu grupta yer alan katılımcılardan sosyal medya hesaplarını haftalık ortalama 1-5 saat kullanan otuz, 6-10 saat kullanan dokuz, 11-15 saat kullanan yedi, 16-20 saat kullanan dört, 21-25 saat kullanan üç ve 26 saat ve üzerinde kullanan 16 katılımcı bulunmaktadır. 69 katılımcının sosyal medya hesaplarını haftalık ortalama kullanım süresi yaklaşık 18 saattir.

Bu araştırmada sosyal medyanın akademik başarı ve arkadaş ilişkilerine etkisine ilişkin ergenlerin görüşleri irdelenmiştir. Araştırma bulgularına göre ergenlerde, sosyal medyanın akademik başarıları ve arkadaş ilişkilerini genel olarak olumsuz etkilediğine ilişkin görüşlere ulaşılmıştır.

Araştırmada 39 ergenin sosyal medya kullanmamaları durumunda daha başarılı olabileceklerini belirttikleri saptanmıştır. Bu grupta yer alan katılımcıların birden fazla sosyal medya hesabı olduğu ve sosyal medyada çok fazla zaman geçirdikleri görülmektedir. Alan yazın incelendiğinde bu araştırma sonucunu destekleyen çalışmalarla ulaşılmıştır. Duman'ın (2008) çalışmasında ortaöğretimde okuyan öğrencilerin okul başarılarında internet kullanımının önemli bir etken olduğu belirtilmektedir. Yine aynı çalışmada öğrencilerin internet teknolojisini bilimsel araştırmalardan ziyade boş vakitlerini geçirmek için kullandıkları ve bu nedenle derslerinde sorunlar yaşadıklarını ifade ettikleri görülmektedir. Paul ve Lee'nin (2012) ergenler üzerinde yaptıkları çalışmada sosyal medyayı daha az kullananların akademik başarılarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine benzer çalışmalarda, Facebook tutumu ile akademik erteleme davranışı arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu (Akdemir, 2013), sosyal medya kullanımının öğrencilerin akademik performansı üzerinde olumsuz etkilere sebep olduğu (Özer, 2005), Facebook kullanımı sıklığı ile derse katılım arasında negatif bir ilişki olduğu (Junco, 2012) belirtilmektedir.

Görüşleri alınan 74 katılımcı sosyal medya kullanmamaları durumunda derslerinde ki başarılarının değişmeyeceğini, 23 katılımcı ise sosyal medya kullanmamaları durumunda derslerinde ki başarılarının azalacağını belirttikleri saptanmıştır. Bu araştırma sonucu ergenlerin sosyal medyayı kullanım amacı, kullanım sıklığı ve kullanım süresi ile açıklanabilir. Alan yazında sosyal medya kullanımının öğrenci akademik başarı üzerine olumlu etkisinin olduğuna ilişkin bilgilere ulaşılmıştır. Günümüzde sosyal medya, eğitim- öğretim sürecinde önemli bir yer tutmaktadır. Çalış-Duman ve Aksoğan (2018) Öğretim sürecinde öğrenciler çoğunlukla sosyal medyayı sevdiklerini, yaratıcılıklarını arttırdıklarını, okuldan sonra ödevler veya kendi öğrenmeleri için sosyal medyayı kullanmaktan zevk aldıklarını belirtmektedirler.

Araştırma bulgusuna göre sosyal medya kullanmamaları durumunda katılımcıların 109'u arkadaşlık ilişkilerinin daha iyi olacağını belirttikleri görülmektedir. Bu katılımcıların haftalık ortalama sosyal medya hesabı kullanım süresi yaklaşık 18 saat olduğu belirlenmiştir. Alan yazında ortaöğretimde okuyan öğrencilerin sosyal çevrelerine uyum sağlamada internet kullanımının önemli bir etken olduğu belirtilmektedir. Öğrencilerin internet teknolojisini bilimsel araştırmalardan ziyade boş vakitlerini geçirmek için kullandıkları ve bundan dolayı sosyal ilişkilerde sorunlar yaşadıklarını belirtilmektedir (Duman, 2008). Sosyal medyanın her ne kadar bireyin sosyalleşmesinde önemli bir yeri olduğu düşünülse de bireylerde asosyaliteğin gelişmesine neden olmaktadır. Sanal dünyada kurulan arkadaşlıklar, duygusal paylaşımlar örf, adet gelenek ve göreneklerin öneminin büyük olduğu toplumumuzda zamanla bireyler arasında çatışmalar yaratmaktadır (Özen & Korukçu-Sarıcı, 2010).

Yine araştırma kapsamındaki 80 katılımcı sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin değişmeyeceğini belirtirken, oldukça dikkat çekici olarak 69 katılımcının sosyal medya kullanmamaları durumunda arkadaşlık ilişkilerinin kötüye gideceğini belirttikleri görülmektedir. Bu durum sosyal medyayı kullanım süresi ile açıklanabilir. Araştırma bulguları incelendiğinde arkadaşlık ilişkilerinin etkilenmeyeceğini belirten katılımcıların sosyal medyayı kullanım sürelerinin haftalık ortalama yaklaşık 14 saat olduğu görülürken, arkadaşlık ilişkilerinin olumsuz yönde değişebileceğine ilişkin görüş bildirenler katılımcıların sosyal medyayı kullanım sürelerinin ise haftalık ortalama yaklaşık 18 saat olduğu görülmektedir. Bilindiği gibi bireylerin sosyalleşmesi, içinde bulunduğu toplumun bir üyesi olarak rollerini almalarıyla, toplumun egemen kurallarını benimsemeleri ve uygulamalarıyla başlamaktadır. Ancak bu başlangıç ilk olarak aile kurumuyla daha sonraları

ise okul, akran grupları, yönetsel birimler, dernekler, komşu kümeleri gibi gruplarla devam etmektedir (Güleç, 2018). Diğer taraftan ise kendini sürekli yenileyen internet sosyal medya ile kendi içinde altın çağını yaşamaktadır. Bu çağ öyle bir çağdır ki insanların hayatlarına dokunmaktadır. Birçok kişi arkadaşlarıyla görüşmek, arkadaşlarının fotoğraflarına ve iletilerine bakmak, mesaj göndermek ve almak, eğlenmek, boş zamanını değerlendirmek, bilgiye erişmek, gündemi takip etmek için sosyal medyayı kullanmaktadır. Solmaz ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada gençlerin sosyal paylaşım ağlarını yeni arkadaşlar edinmek için değil fakat arkadaşlarla iletişimde bulunmak için kullandıklarını ifade ettiği belirtilmektedir (Solmaz vd., 2013). Duman'ın (2008) çalışmasında öğrencilerin büyük çoğunluğu (%87)'si, internet kullanımını; kendilerini geliştirmek ve dünya ile iletişim kurmak, derslerde başarılı olmak ve sosyalleşmek için faydalı bir araç olduğuna inandıkları belirtilmektedir. Yine aynı çalışmada internet kullanan öğrencilerin çoğu; derslerde performans sergilemeyen, ders dışı etkinliklerde yer almayan, bilimsel araştırmalarda bulunmayan, kendini geliştirmeyen, aile bireyleri ve akran gruplarıyla sağlıklı bir iletişim kuramayan ve bu anlamda kendi iç dünyalarına çekilmiş ve toplumdaki soyutlanmış bir psiko-sosyolojik görüntü verdikleri ifade edilmektedir. Morahan ve Schumacher'in (2003) çalışmasında yalnız bireylerin daha çok çevrimiçi arkadaş edindikleri, çevrimiçi arkadaşlıklarıyla tatmin oldukları ve sosyal medya aracılığıyla sosyal davranışlarının geliştiği ortaya konulmuştur.

Sonuç olarak günümüzde tüm dünyada sosyal medya bilgi edinme, akademik destek alma, iletişim, paylaşım ve dolayısıyla bir sosyalleşme aracı olarak ergenler arasında yaygın olarak kullanılmaktadır. Sosyal medyanın ergenlerin akademik başarıları üzerinde ve arkadaş ilişkilerinin gelişiminde olumlu etkileri olabileceği gibi olumsuz etkileri de olabileceği söylenebilir.

Öneriler

Bu araştırmanın sonuçlarına göre;

* Öğretim dünyası ile iç içe olan sosyal medyanın bilinçli kullanımı ile ilgili ergenlere ve ebeveynlere yönelik farkındalık çalışmalarının yapılması sağlanabilir,

* Ergenlere sanal sosyal ilişkiler yerine gerçek sosyal deneyimler yaşamalarına fırsat verilmesi daha yararlı olabilir. Bu bağlamda ergenlerin arkadaşları ile kaynaşmalarını ve birlikte vakit geçirmelerini sağlamak amacıyla sosyal ve kültürel aktivitelerin düzenlenmesi önerilebilir.

* Ergenlerin internet ortamlarında fazla vakit geçirdikleri gerçeği, e-öğrenme ortamlarının efektif kullanımı ile bir fırsata dönüştürülebilir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Akar, F. (2016). *Ergenlerin internet ve sosyal medya kullanım özellikleri ile internet kullanım amaçlarının çeşitli değişkenlerce incelenmesi (Yozgat İli Örneği)*. Bozok Üniversitesi Uluslararası Bozok Sempozyumu, 5-6 Mayıs 2016, Yozgat, Türkiye
- Akdemir, T. N. (2013). *İlköğretim öğrencilerinin Facebook tutumları ile akademik erteleme davranışları ve akademik başarıları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan-Cansever, B. (2009). Ergenlerin toplumsallaşmasında internetin etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 10(1), 137-160.
- Bekdemir, Ü., & Tağrikulu, P. (2018). The academic and social effects of using social media on university students. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 7(1), 316-348.
- Bozkur, B., & Gündoğdu, M. (2017). Ergenlerde utangaçlık, kendini gizleme ve sosyal medya tutumları ilişkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(37), 147-159.
- Christensen, L. B., Johnson, R. B., & Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz* (A. Aypay, Çeviri Editörü). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çalış-Duman, M., & Aksoğan, M. (2018). Sosyal medya ve akademik başarı: İnönü üniversitesi öğrencileri üzerinde bir alan araştırması. *Social Sciences Studies Journal* 4(18), 1624-1638.
- Çiftçi, H. (2018). Üniversite öğrencilerinde sosyal medya bağımlılığı. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(4), 417-435.
- Dijital Dünya Raporu, (2018). *Dünyada internet kullanımı ve sosyal medya istatistikleri – 2. Çeyrek Raporu* <https://dijilopedi.com/dunyada-internet-kullanimi-ve-sosyal-medya-istatistikleri-2-ceyrek-raporu>.
- Dijital Türkiye Raporu, (2019). *2019 Türkiye internet kullanım ve sosyal medya istatistikleri*. <https://dijilopedi.com/2019-turkiye-internet-kullanim-ve-sosyal-medya-istatistikleri/>
- Duman, Z. M. (2008). İnternet kullanımının öğrencilerin sosyal ilişkileri ve okul başarıları üzerindeki etkisi. *Toplum ve Demokrasi*, 2(3), Mayıs-Ağustos, s. 93-112.
- Gülçay, H. (2016). *Sosyal medyanın iletişim alanlarındaki etkileri*. 7. Hukukun Gençleri Sempozyum Dizisi: Sosyal Medya ve Gündelik Hayata Etkisi, 1(7), 1-10

- Güleç, V. (2018). Aile ilişkilerinin sosyal medyayla birlikte çöküşü. *e-Journal of New Media / Yeni Medya Elektronik Dergi*, 2(2), 105-120
- Junco, R. (2012). The relationship between frequency of facebook use, participation in Facebook activities, and student engagement. *Computers & Education*, 58,162- 171.
- Karademir, T., & Alper, A. (2011). *Öğrenme ortamı olarak sosyal ağlarda bulunması gereken standartlar*. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, 731-743. Fırat Üniversitesi, Elazığ. 22-24 Eylül.
- Kırık, M. A. (2012). *Sosyal medyada gençlerin dili kullanımı ve yozlaşma problemi*. International Symposium on Language and Communication: Research Trends and Challenges (ISLC), 1017-1030.
- Kirschenbaum, A. (2004). Generic sources of disaster communities: A social network approach, international. *Journal of Sociology and Social Policy*, 24(10/11), 94-129.
- Kırtış, K. A., & Karahan, F. (2011). To be or not to be in social media arena as the most cost-efficient marketing strategy after the global recession. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 24, 260-268
- Kuşay, Y. (2013). *Sosyal medya ortamında çekicilik ve bağımlılık*. İstanbul: Beta Yayıncılık
- Mayring, P. (2011). *Nitel sosyal araştırmaya giriş: Nitel düşünce için bir rehber*. (A. Gümüş ve M. S. Durgun, Çev.). Ankara: BilgeSu Yayıncılık.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* (3. Baskıdan Çeviri, Çeviri Editörü: S. Turan). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Morahan-Martin, J., & Schumacher, P. (2003). Loneliness and social uses of the Internet. *Computers in Human Behavior*, 19, 659– 671.
- O’Keeffe, G. S., & Clarke-Pearson, K. (2011). Clinical report - The impact of social media on children, adolescents, and families <https://pediatrics.aappublications.org/content/127/4/800> adresinden 22.08.2019 tarihinde alınmıştır
- Okumuş, V. (2018). *Çocukların sosyal medya kullanımları ile ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Yüksek Lisans Programı. İstanbul.
- Özen, Ü., & Korukçu-Sarıcı, B. M. (2010). Yalnızlık olgusu ve sanal sohbetin yalnızlığın paylaşımına etkisi: üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 24(1), 149-159.

- Özer, B. U. (2005). *Academic procrastination: Prevalance, self-reported reasons, gender difference and it's relation with academic achievement*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Paul, L. L., & Lee, S. N. (2012). Impact of internet literacy, internet addiction symptoms, and internet activities on academic performance. *Social Science Computer Review* 30(4), 403-418.
- Preeti, M. (2009). Use of social networking in a linguistically and culturally rich India. *The International Information & Library Review*, 41(3), 129-136.
- Solmaz, B., Tekin, G., Herzem, Z., & Demir, M. (2013). İnternet ve sosyal medya kullanımı üzerine bir uygulama. *Selçuk İletişim*, 7(4), 23-32.
- Söner, O., & Yılmaz, O. (2018). Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişki. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13, 61-76.
- Şendağ, S., & Odabaşı, H. F. (2006). *İnternet ve çocuk: Etik bunun neresinde?* 6.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı,1508-1515. Gazimağusa. KTCC. 19- 21 Nisan
- TUİK. (2018). *Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=21779> (Erişim Tarihi 07.03.2019)
- Yavuzer, H. (2005). *Gençleri anlamak*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yeşilay. (2017). *Teknoloji bağımlılığı*. <http://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/teknoloji/bagimlilik> (Erişim Tarihi 11.03.2019)
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin yayıncılık.

Atıf için/Please cite as:

Kumcağız, H., Özdemir, T. Y., & Demir, Y. (2019). Effects of Social Media use on Academic Achievement and Peer Relation in Adolescence. *Uluslararası Sosyal Alan Araştırmaları Dergisi*, 8 (2), 1-17.